

บทที่ 5

เขตภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาไทยถิ่นในจังหวัดอุตรดิตถ์

ในบทนี้ จะกล่าวถึงการกำหนดเขตภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาที่นำมาศึกษา โดยจะเริ่มจากการจัดกลุ่มภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาก่อน จากนั้นจึงนำผลที่ได้มากำหนดเขตภาษา

5.1 การจัดกลุ่มภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษา

จากภาษาทั้ง 45 ลักษณะที่ใช้ในระดับจุดเก็บข้อมูล สามารถนำมาจัดกลุ่มภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาแห่งนี้ได้ 7 กลุ่ม โดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงกันของภาษาแต่ละลักษณะ กล่าวคือ พิจารณาว่าภาษาแต่ละลักษณะมีภาษาใดบ้างที่มีการใช้ในระดับสูง ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าภาษาหลัก ภาษาลักษณะใดมีภาษาหลักเหมือนกัน จะจัดให้เป็นกลุ่มภาษาเดียวกัน ซึ่งรวมเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มภาษาที่ไม่มีการปะปนของภาษา และกลุ่มภาษาที่มีการปะปนของภาษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 กลุ่มภาษาที่ไม่มีมีการปะปนของภาษา

กลุ่มภาษาที่ไม่มีมีการปะปนของภาษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1.1.1 กลุ่มที่ 1 : กลุ่มภาษาไทยถิ่นกลาง (กลุ่ม ก)

กลุ่มภาษาไทยถิ่นกลางประกอบด้วยภาษา 4 ลักษณะ โดยภาษาทั้ง 4 ลักษณะล้วนเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางเป็นหลักเท่านั้น (๓๖) กล่าวคือ มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางเพียงภาษาเดียวเท่านั้น หรือเป็นภาษาผสมที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับสูงโดยที่มีภาษาอื่นปะปนเพียงเล็กน้อย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าภาษาที่ปะปนกับภาษาไทยถิ่น

กลาง คือภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาอื่น ๆ เท่านั้น ภาษาทั้ง 4 ลักษณะได้แก่ (1) ก (2) กอ (3) ก, กอ และ (4) ก, กอ, กอื่น ๆ, กออื่น ๆ ภาษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทยถิ่นกลางเหล่านี้ ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลรวม 13 จุด ซึ่งส่วนมากจุดเก็บข้อมูลดังกล่าวมีการเกาะกลุ่มกัน (ดูแผนที่ภาพที่ 10 หน้า 96) ดังนี้

ก (6 จุด)

รร.บ้านพระฝาง	หมู่ 3	ต.ผาจุก	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 15)
รร.บ้านหนองคาย	หมู่ 6	ต.ป่าเช่า	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 21)
รร.บ้านทับใหม่	หมู่ 1	ต.หาดกรวด	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 22)
รร.บ้านไผ่ใหญ่	หมู่ 2	ต.หาดกรวด	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 23)
รร.วัดโพธิ์ทอง	หมู่ 3	ต.ไผ่ล้อม	อ.ลับแล	(จุดเก็บข้อมูลจุดที่ 10)
รร.ชุมชนบ้านวังหิน	หมู่ 4	ต.วังแดง	อ.ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 7)

กอ (1 จุด)

รร.สวนหลวง	หมู่ 2	ต.ป่าเช่า	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 19)
------------	--------	-----------	---------	-----------------------

ก, กอ (5 จุด)

รร.วัดท่าทอง	หมู่ 2	ต.วังกะพี้	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 30)
รร.วัดวังกะพี้	หมู่ 5	ต.วังกะพี้	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 31)
รร.วัดออย	หมู่ 6	ต.ท่าเสา	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 38)
รร.พิชัยดาบหัก 1	หมู่ 8	ต.ท่าเสา	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 39)
รร.ศรีอุทิศ	หมู่ 12	ต.วังแดง	อ.ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 4)

ก, กอ, กอื่น ๆ , กออื่น ๆ (1 จุด)

รร.วัดทุ่งเศรษฐี	หมู่ 7	ต.ป่าเช่า	อ.เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 20)
------------------	--------	-----------	---------	-----------------------

5.1.1.2 กลุ่มที่ 2 : กลุ่มภาษาไทยถิ่นเหนือ (กลุ่ม น)

กลุ่มภาษาไทยถิ่นเหนือ ประกอบด้วยภาษา 6 ลักษณะ โดยภาษาทั้ง 6 ลักษณะนี้ล้วนเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือเป็นหลักเท่านั้น (๒๑) กล่าวคือ มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือเพียงภาษาเดียวเท่านั้น หรือเป็นภาษาผสมที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับสูงโดยที่มีภาษาอื่นปะปนเพียงเล็กน้อย ซึ่งภาษาที่ปะปนกับภาษาไทยถิ่นเหนือส่วนใหญ่ก็คือภาษาไทยถิ่นอีสานนั่นเอง ภาษาทั้ง 6 ลักษณะ ได้แก่ (1) ๒๑ (2) ก๒๑ (3) ๒๑อ (4) ๒๑, ๒๑อ (5) ๒๑, ๒๑อ, ก๒๑อ (6) ๒๑, ๒๑อ, ๒๑อื่น ๆ ภาษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทยถิ่นเหนือเหล่านี้ ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลรวม 18 จุด ซึ่งไม่เกาะกลุ่มกันนัก (ดูแผนที่ภาพที่ 10 หน้า 98) ดังนี้

๒๑ (12 จุด)

รร. นิคมลำน้ำ่านสงเคราะห์ 3	หมู่ 4	ต. ร่วมจิต	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 13)
รร. นิคมลำน้ำ่านสงเคราะห์ 4	หมู่ 2	ต. ท่าปลา	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 17)
รร. น้ำสิงห์	หมู่ 5	ต. ท่าปลา	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 18)
รร. บ้านงอมถ้ำ	หมู่ 1	ต. ท่าแฝก	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 21)
รร. บ้านงอมมด	หมู่ 2	ต. ท่าแฝก	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 22)
รร. บ้านห้วยตำบึง	หมู่ 4	ต. ท่าแฝก	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 24)
รร. ม่อนดินแดงวิทยาคม	หมู่ 5	ต. ท่าเสา	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 37)
รร. บ้านห้วยขมิ้น	หมู่ 5	ต. ท่งยั้ง	อ. ลับแล	(จุดเก็บข้อมูลที่ 2)
รร. ไทยรัฐวิทยา 5	หมู่ 8	ต. ท่งยั้ง	อ. ลับแล	(จุดเก็บข้อมูลที่ 5)
รร. บ้านไชยมงคล	หมู่ 7	ต. น้ำอ่าง	อ. ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 11)
รร. บ้านแพะ	หมู่ 7	ต. บ่อทอง	อ. ทองแสนซัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 8)
รร. บ้านน้ำลอก	หมู่ 4	ต. บ่อทอง	อ. ทองแสนซัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 9)

ก๒๑ (1 จุด)

รร. บ้านหนองบัววิทยา	หมู่ 2	ต. ผาจุก	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 14)
----------------------	--------	----------	----------	-----------------------

11 (1 จุด)

รร.ราชประชานุเคราะห์ 16 หมู่ 16 ต.ท่าแฝก อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 23)

11.11 (1 จุด)

รร.บ้านวังดิน หมู่ 6 ต.วังดิน อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 12)

11, 11อ, ก11 (1 จุด)

รร.ชุมชนร่วมจิตวิทยา หมู่ 1 ต.ร่วมจิต อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 8)

11, 11อ, 11อื่นๆ (2 จุด)

รร.บ้านเหล่า หมู่ 3 ต.น้ำอ่าง อ.ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 9)

รร.บ้านน้ำอ่าง หมู่ 4 ต.น้ำอ่าง อ.ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 10)

5.1.1.3 **กลุ่มที่ 3 : กลุ่มภาษาไทยถิ่นอีสาน (กลุ่ม อ)**

กลุ่มภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยภาษา 8 ลักษณะ โดยภาษาทั้ง 8 ลักษณะนี้ล้วนเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นหลักเท่านั้น (๑) กล่าวคือ มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานเพียงภาษาเดียวเท่านั้น หรือ เป็นภาษาผสมที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูง โดยที่มีภาษาอื่นปะปนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ภาษาทั้ง 8 ลักษณะ ได้แก่ (1) อ (2) นอ (3) กอ (4) กนอ (5) อ,กอ (6) อ,นอ (7) กอ,กอ,อ (8) อ,กอ,นอ ภาษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทยถิ่นอีสานเหล่านี้ ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลรวม 51 จุด ซึ่งกระจายทั่วบริเวณรอยต่อ (ดูแผนภาพที่ 10 หน้า 96) ดังนี้

อ (38 จุด)

รร.ชุมชนพาเลียดวิทยา หมู่ 1 ต.พาเลียด อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 1)

รร.บ้านข้าบ้อ หมู่ 11 ต.พาเลียด อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 5)

รร.พาเต่าพัฒนา หมู่ 5 ต.พาเลียด อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 7)

รร.บ้านหนองไผ่	หมู่ 5	ต. ร่มจืด	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 10)
รร. นิคมลำน้ำน่านสงเคราะห์ 2	หมู่ 1	ต. หาดล้า	อ. ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 14)
รร. บ้านน้ำไคร้	หมู่ 1	ต. น้ำไคร้	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 1)
รร. บ้านน้ำกล่ำ	หมู่ 2	ต. น้ำไคร้	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 2)
รร. บ้านห้วยแมง	หมู่ 3	ต. น้ำไคร้	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 3)
รร. บ้านวังผาชัน	หมู่ 6	ต. น้ำไคร้	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 6)
รร. บ้านปากปาด	หมู่ 1	ต. แสนตอ	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 7)
รร. บ้านห้วยไคร้	หมู่ 2	ต. แสนตอ	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 8)
รร. บ้านห้วยหุด	หมู่ 3	ต. แสนตอ	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 9)
รร. ชมชนไกรลาศวิทยาคม	หมู่ 4	ต. แสนตอ	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 10)
รร. นาคันทุ่ง	หมู่ 6	ต. แสนตอ	อ. น้ำปาด	(จุดเก็บข้อมูลที่ 12)
รร. บ้านห้วยฉลอง	หมู่ 2	ต. ภูฉลอง	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 1)
รร. บ้านวังถ้ำ	หมู่ 3	ต. ภูฉลอง	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 2)
รร. วัดดอยแก้ว	หมู่ 2	ต. แสนตอ	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 3)
รร. บ้านหาดงิ้ว	หมู่ 3	ต. หาดงิ้ว	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 6)
รร. บ้านวังแดง	หมู่ 5	ต. หาดงิ้ว	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 7)
รร. นาตารอด	หมู่ 9	ต. หาดงิ้ว	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 9)
รร. วัดผาจุก	หมู่ 5	ต. ผาจุก	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 16)
รร. ม่อนหินขาว	หมู่ 7	ต. ผาจุก	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 17)
รร. บ้านผาจักร์	หมู่ 8	ต. ผาจุก	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 18)
รร. บ้านเด่นดำน	หมู่ 2	ต. บ้านดำน	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 27)
รร. สามัคคยาราม	หมู่ 3	ต. บ้านดำน	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 28)
รร. บ้านหาดสารส้ม	หมู่ 4	ต. บ้านดำน	อ. เมือง	(จุดเก็บข้อมูลที่ 29)
รร. บ้านเนินชาน	หมู่ 9	ต. ทุ่งยั้ง	อ. ลับแล	(จุดเก็บข้อมูลที่ 6)
รร. บ้านร้องประตู	หมู่ 1	ต. บ้านแก่ง	อ. ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 12)

รร.พงสะตือ	หมู่ 6	ต.บ้านแก่ง	อ.ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 16)
รร.บ้านน้ำพี้มิตรภาพ 214	หมู่ 1	ต.น้ำพี้	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 1)
รร.บ้านไร่ห้วยพี้	หมู่ 6	ต.ป่าคำย	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 5)
รร.บ้านวังปราภฏ	หมู่ 1	ต.ป่าคำย	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 6)
รร.บ้านแสนขัน	หมู่ 1	ต.บ่อทอง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 7)
รร.บ้านปางหมื่น	หมู่ 5	ต.บ่อทอง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 10)
รร.บ้านท่าช้าง	หมู่ 3	ต.บ่อทอง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 11)
รร.บ้านน้ำหมีใหญ่	หมู่ 1	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 14)
รร.บ้านน้ำหมีน้อย	หมู่ 5	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 17)
รร.บ้านปางวัน	หมู่ 7	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 18)

นอ (1 จุด)

รร.ห้วยลีเสียด	หมู่ 12	ต.ผาเลือด	อ.ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 6)
----------------	---------	-----------	----------	----------------------

กอ (2 จุด)

รร.บ้านหัวคุ่ม	หมู่ 10	ต.ทุ่งยั้ง	อ.ลับแล	(จุดเก็บข้อมูลที่ 7)
รร.วัดบ้านใหม่	หมู่ 6	ต.วังแดง	อ.ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 8)

กนอ (1 จุด)

รร.บ้านผักขวาง	หมู่ 2	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 15)
----------------	--------	-----------	------------------	-----------------------

อ.กอ (5 จุด)

รร.บ้านย่านตุ้	หมู่ 10	ต.ผาเลือด	อ.ท่าปลา	(จุดเก็บข้อมูลที่ 4)
รร.บ้านวังแดง	หมู่ 3	ต.วังแดง	อ.ตรอน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 3)
รร.บ้านนาลับแล	หมู่ 5	ต.ป่าคำย	กิ่ง อ.ทองแสนขัน	(จุดเก็บข้อมูลที่ 4)

รร.วังโป่งดำรงวิทย์	หมู่ 3	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 16)
รร.บ้านวังตะเคียน	หมู่ 8	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 19)

อ.นอ (1 จุด)

รร.บ้านห้วยปลาตุก	หมู่ 5	ต.น้ำพี	กิ่ง อ.ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 2)
-------------------	--------	---------	---------------------------------------

กอ, กอก.อ (2 จุด)

รร.วัดวังยาง	หมู่ 1	ต.พาจุก	อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 13)
รร.บ้านเขาสัก	หมู่ 6	ต.ผักขวาง	กิ่ง อ.ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 20)

อ, กอ, นอ (1 จุด)

รร.วัดสิงห์ตรีสว่าง	หมู่ 7	ต.แสนตอ	อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 5)
---------------------	--------	---------	------------------------------

5.1.2 กลุ่มภาษาที่มีการปะปนของภาษา

กลุ่มภาษาที่มีการปะปนของภาษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

5.1.2.1 กลุ่มที่ 1 : กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนือ (กลุ่ม ก และ น)

กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ประกอบด้วยภาษาเพียง 1 ลักษณะเท่านั้น ภาษาดังกล่าวเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่น 2 ภาษาคือ ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยทั้ง 2 ภาษาไม่มีภาษาอื่นปะปนเลย ได้แก่ **ก.น** ซึ่งปรากฏในจุดเก็บข้อมูลรวม 3 จุด ซึ่งตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน (ดูแผนที่ภาพที่ 10 หน้า 96) ดังนี้

รร.วัดทองเหลือ	หมู่ 4	ต.บ้านเกาะ	อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 34)
รร.บ้านเกาะ	หมู่ 1	ต.บ้านเกาะ	อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 35)
รร.วัดอรุณศิวาราม	หมู่ 4	ต.ท่าเสา	อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 36)

5.1.2.2 กลุ่มที่ 2 : กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง
และภาษาไทยถิ่นอีสาน (กลุ่ม ก และ อ)

กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยภาษาจำนวน 17 ลักษณะ โดยภาษาทั้ง 17 ลักษณะนี้ เป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นหลักเท่านั้น (**ก** และ **อ**) หรือเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษา **กอ** (คือ ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งมีการใช้ทั้ง 2 ภาษาในระดับปานกลาง) กล่าวคือ อาจจะเป็นลักษณะภาษาที่ประกอบด้วยภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานเพียง 2 ภาษาเท่านั้น หรือเป็นภาษาผสมที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูง โดยที่อาจมีภาษาอื่นปะปนเล็กน้อยเท่านั้น และในกรณีที่เป็นลักษณะภาษาที่ประกอบด้วยภาษาผสม **กอ** ก็จะมีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง และ/หรือ ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูงด้วย ภาษาทั้ง 17 ลักษณะได้แก่ (1) **ก,อ** (2) **ก,กอ** (3) **อ,กอ** (4) **กอ,กอ** (5) **ก,อ,กอ** (6) **ก,อ,กอ** (7) **ก,กอ,กอ** (8) **กอ,อ** (9) **กอ,กอ** (10) **กอ,กอ,กนอ** (11) **อก,อก,อื่น๗,อก,อก,อื่น๗,อก-อก,อื่น๗, กอ,อก,อื่น๗** (12) **กอ,ก,กอ** (13) **กอ,ก,กอ** (14) **กอ,ก,อ,กอ** (15) **กอ,ก,อ,กอ** (16) **กอ,ก,กอ,กอ** และ (17) **กอ,ก,อ** ภาษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานเหล่านี้ ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลรวม 22 จุด ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน (ดูแผนที่ภาพที่ 10 หน้า 96) ดังนี้

ก,อ (1 จุด)

รร.บ้านช้างทอง หมู่ 8 ต.บ้านแก่ง อ.ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 17)

ก,กอ (1 จุด)

รร.บ้านเนินชานสามัคคี หมู่ 6 ต.หาดกรวด อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 26)

อ.กอ (2 จุด)

รร. วัดตงสระแก้ว หมู่ 5 ต. ไผ่ล้อม อ. ลับแล (จุดเก็บข้อมูลที่ 11)

รร. บ้านวังเบน หมู่ 8 ต. บ่อทอง กิ่ง อ. ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 12)

กอ, กอ (1 จุด)

รร. วังโป่ง หมู่ 8 ต. วังกะพี้ อ. เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 32)

ก, อ, กอ (2 จุด)

รร. ภาชีนชลวิทยา หมู่ 1 ต. พึ่งยั้ง อ. ลับแล (จุดเก็บข้อมูลที่ 1)

รร. บ้านท่าอาน หมู่ 1 ต. วังแดง อ. ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 1)

ก, อ, กอ (2 จุด)

รร. หมู่สี่พัฒนา หมู่ 4 ต. บ้านแก่ง อ. ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 15)

รร. บ้านนาป่าคำย หมู่ 4 ต. ป่าคำย กิ่ง อ. ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 3)

ก, กอ, กอ (1 จุด)

รร. บ้านดงช้างดี หมู่ 8 ต. หาดกรวด อ. เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 24)

กอ, อ (1 จุด)

รร. ลำน้ำน่านสงคราม 1 หมู่ 5 ต. หาดล้า อ. ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 15)

กอ, กอ (1 จุด)

รร. นาน้อยวิทยา หมู่ 6 ต. หาดจิว อ. เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 8)

กอ, กอ, กนอ (1 จุด)

รร. สมพงษ์วิทยา หมู่ 5 ต. แสนตอ อ. น้ำปาด (จุดเก็บข้อมูลที่ 11)

อก. อก. อื่นๆ, อก. อก. อื่นๆ, อก. อก. อื่นๆ, กอ. ก. อก. อื่นๆ

รร. วัดสว่าง หมู่ 2 ต. ไผ่ล้อม อ. ลับแล (จุดเก็บข้อมูลที่ 9)

กอ, ก, กอ (1 จุด)

รร. ชุมชนบ้านแก่ง หมู่ 2 ต. บ้านแก่ง อ. ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 13)

กอ, ก, กอ (1 จุด)

รร. บ้านแหลมก่อน หมู่ 8 ต. วังแดง อ. ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 6)

กอ, ก, อก, กอ (1 จุด)

รร. หมู่ห้าสามัคคี หมู่ 5 ต. บ้านแก่ง อ. ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 14)

กอ, ก, อก, กอ (1 จุด)

รร. บ้านหนองหมู หมู่ 4 ต. แสนตอ อ. เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 4)

กอ, ก, กอ, กอ (3 จุด)

รร. วัดวังหมู หมู่ 4 ต. หาดกรวด อ. เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 25)

รร. วัดไผ่ล้อม หมู่ 1 ต. ไผ่ล้อม 1 อ. ลับแล (จุดเก็บข้อมูลที่ 8)

รร. ศิลปศาสตร์วิทยา หมู่ 6 ต. ท่งยั้ง อ. ลับแล (จุดเก็บข้อมูลที่ 4)

กอ, ก, อก (1 จุด)

รร. บ้านห้วยขมิ้น หมู่ 5 ต. ท่งยั้ง อ. ลับแล (จุดเก็บข้อมูลที่ 3)

5.1.2.3 กลุ่มที่ 3 : กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือ
และภาษาไทยถิ่นอีสาน (กลุ่ม น และ อ)

กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยภาษา 6 ลักษณะ โดยภาษาทั้ง 6 ลักษณะล้วนเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นหลักเท่านั้น (**น** และ **อ** หรือ **น.อ**) กล่าวคือ เป็นลักษณะภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานเพียง 2 ภาษาเท่านั้น หรือมีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูง โดยที่มีภาษาอื่นปะปนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ภาษาทั้ง 6 ลักษณะ ได้แก่ (1) **น.อ** (2) **น.อ** (3) **น.กอ** (4) **น.อ.นอ** (5) **อ.กน.นอ** (6) **อ.นอ.นอ.กนอ** ภาษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานเหล่านี้ ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลรวม 8 จุด ซึ่งไม่เกาะกลุ่มกันนัก (ดูแผนที่ภาพที่ 10 หน้า 96) ดังนี้

น.อ (4 จุด)

รร.นิคมลำน้ำน่านสงเคราะห์ 6	หมู่ 3	ต.ร่วมจิต	อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 9)
รร.สิงห์ค่อมวิทยา	หมู่ 7	ต.ท่าปลา	อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 19)
รร.บ้านปางเกลือ	หมู่ 4	ต.น้ำไคร้	อ.น้ำปาด (จุดเก็บข้อมูลที่ 4)
รร.บ้านห้วยน้ำไหล	หมู่ 5	ต.น้ำไคร้	อ.น้ำปาด (จุดเก็บข้อมูลที่ 5)

น.อ (1 จุด)

รร.เจริญราษฎร์อุปถัมภ์	หมู่ 8	ต.ผาเลือด	อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 3)
------------------------	--------	-----------	-------------------------------

น.กอ (1 จุด)

รร.บ้านแดนทอง	หมู่ 8	ต.ร่วมจิต	อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 12)
---------------	--------	-----------	--------------------------------

น.อ.นอ (1 จุด)

รร.ประชานิคมวิทยา	หมู่ 7	ต.ร่วมจิต	อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 11)
-------------------	--------	-----------	--------------------------------

อ. นอ, นอ, กนอ - (1 จุด)

รร.สามัคคีวิทยา หมู่ 3 ต.วังดิน อ.เมือง (จุดเก็บข้อมูลที่ 10)

5.1.2.4 กลุ่มที่ 4 : กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง
ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน (กลุ่ม ก น และ อ)

กลุ่มภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่น
เหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยภาษา 3 ลักษณะ โดยภาษาทั้ง 3 ลักษณะล้วนเป็น
ภาษาที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นหลักเท่านั้น
(**ก น** และ **อ**) ทั้งนี้ อาจจะมีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทย
ถิ่นอีสานเพียง 3 ภาษาเท่านั้น หรือมีการใช้ภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษาในระดับสูงโดยที่มี
ภาษาอื่นปะปนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ภาษาทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) **ก. น. อ**
(2) **ก. น. อ, กน, กอ** (3) **ก. อ, กอ, นอ** อื่นๆ ภาษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มภาษาที่มีการ
ปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสานเหล่านี้ปรากฏใน
จุดเก็บข้อมูลรวม 4 จุด (ดูแผนที่ภาพที่ 10 หน้า 96) ดังนี้

ก. น. อ (2 จุด)

รร. เลอเดชประชานุสรณ์ หมู่ 9 ต.บ่อทอง กิ่ง อ.ทองแสนขัน (จุดเก็บข้อมูลที่ 13)

รร. บ้านหน่วยพิภุลทอง หมู่ 7 ต.วังแดง อ.ตรอน (จุดเก็บข้อมูลที่ 5)

ก. น. อ, กน, กอ (1 จุด)

รร.ท่าปลาอนุสรณ์ หมู่ 1 ต.ท่าปลา อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 16)

ก. อ, กอ, นอ อื่น ๆ (1 จุด)

รร.สว่างวิทย์ หมู่ 8 ต.ท่าปลา อ.ท่าปลา (จุดเก็บข้อมูลที่ 20)

5.2 การกำหนดเขตภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษา

จากการพิจารณาลักษณะการกระจายของภาษาทั้ง 7 กลุ่ม ดังที่ได้กล่าวในหัวข้อ 5.1 นั้น ผู้วิจัยนำผลที่ได้มากำหนดเขตภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาแห่งนี้ได้ 7 เขต (ดูแผนที่ภาพที่ 11 หน้า 98)

ในการกำหนดเขตภาษาแต่ละเขต จะพิจารณาจากการเกาะกลุ่มของจุดเก็บข้อมูลที่จัดอยู่ในกลุ่มภาษาเดียวกัน หากมีจุดเก็บข้อมูลตั้งแต่ 2 จุดขึ้นไปก็สามารถกำหนดเป็นเขตภาษาได้ เขตภาษาจะแสดงโดยเส้นแบ่งเขตภาษา ซึ่งในการลากเส้นนี้ โดยทั่วไปจะลากผ่านจุดกึ่งกลางระหว่างจุดเก็บข้อมูลที่มีการใช้ภาษาต่างกลุ่มกัน หากไม่เป็นไปตามที่กล่าวก็จะลากเส้นตามเส้นแบ่งเขตตำบล

เขตภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาทั้ง 7 เขต แบ่งออกเป็นเขตภาษาที่ไม่มีการปะปนของภาษา 3 เขต และเขตภาษาที่มีการปะปนของภาษา 4 เขต ดังนี้

เขตภาษาที่ไม่มีการปะปนของภาษา 3 เขต ได้แก่

เขตภาษาไทยถิ่นกลาง

เขตภาษาไทยถิ่นเหนือ

เขตภาษาไทยถิ่นอีสาน

เขตภาษาที่มีการปะปนของภาษา 4 เขต ได้แก่

เขตภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ

เขตภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน

เขตภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน

เขตภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน

รายละเอียดของเขตภาษาแต่ละเขตมีดังนี้

5.2.1 เขตภาษาที่ไม่มีการปะปนของภาษา

เขตภาษาที่ไม่มีการปะปนของภาษา มี 3 เขต ดังนี้

5.2.1.1 เขตภาษาไทยถิ่นกลาง (เขต ก)

เขตภาษาไทยถิ่นกลาง เป็นเขตภาษาที่ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางอย่างหนาแน่นและเกาะกลุ่มเป็นบริเวณเดียวกัน เขตภาษานี้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ที่ไม่กว้างเท่าใดนัก กล่าวคือ ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง 10 จุด โดยจุดเก็บข้อมูลทั้ง 10 จุดตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่ติดต่อกันทางตอนกลางของ อ.เมือง และบางส่วนของ อ.ลับแล (ดูแผนที่ภาพที่ 11 สัญลักษณ์) ซึ่งได้แก่ บางส่วนของ ต.หาดกรวด (หมู่ 1, 2) บางส่วนของ ต.วังกะพี้ (หมู่ 2, 5) บางส่วนของ ต.ท่าเสา (หมู่ 6, 8) พื้นที่ทั้งหมดของ ต.ป่าเช่า (หมู่ 2, 6 และ 7) และพื้นที่ส่วนหนึ่งของ ต.ไผ่ล้อม (หมู่ 3)

เขตภาษาไทยถิ่นกลางนี้ถูกล้อมรอบด้วยเขตภาษาต่างๆ ทั้งทางตะวันออก ทางใต้ และทางตะวันตก ซึ่งได้แก่เขตภาษาไทยถิ่นอีสาน เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน และเขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือตามลำดับ

5.2.1.2 เขตภาษาไทยถิ่นเหนือ (เขต น)

เขตภาษาไทยถิ่นเหนือในบริเวณรอยต่อของภาษาแห่งนี้มี 2 บริเวณ คือ บริเวณทางตอนเหนือแห่งหนึ่งและตอนใต้ของบริเวณรอยต่ออีกแห่งหนึ่ง โดยทั้ง 2 บริเวณมีเขตภาษาไทยถิ่นอีสานกั้นอยู่

เขตภาษาไทยถิ่นเหนือบริเวณแรกตั้งอยู่ทางตอนเหนือของบริเวณรอยต่อและครอบคลุมบริเวณพื้นที่ที่กว้างพอสมควร แม้ว่าจะประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลเพียง 4 จุดก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจาก

ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในบริเวณนี้ค่อนข้างห่าง ซึ่งจุดเก็บข้อมูลทั้ง 4 จุดนี้ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ทั้งหมดของ ต.ท่าแฝก เขต อ.ท่าปลา (หมู่ 1, 2, 4 และ 16) (ดูแผนที่ภาพที่ 11 สัญลักษณ์ [III])

เขตภาษาไทยถิ่นเหนืออีกบริเวณหนึ่ง ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของบริเวณรอยต่อ ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ที่ไม่กว้างเท่าใดนัก กล่าวคือ ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ 5 จุด โดยจุดเก็บข้อมูลทั้ง 5 จุดตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นเขตติดต่อกันระหว่าง อ.ตรอน และกิ่ง อ.ทอง-แสนขัน (ดูแผนที่ภาพที่ 11 สัญลักษณ์ [II]) ซึ่งได้แก่ พื้นที่ทั้งหมดของ ต.น้ำอ่าง เขต อ.ตรอน (หมู่ 3, 4 และ 7) และพื้นที่บางส่วนของ ต.บ่อทอง เขตกิ่ง อ.ทองแสนขัน (หมู่ 4, 7) เนื่องจากเขตภาษาไทยถิ่นเหนือในบริเวณนี้ปรากฏในพื้นที่ที่ไม่น่าจะมีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนืออย่างหนาแน่น ทั้งนี้เพราะทางตอนเหนือเรื่อยมาทางตะวันออกของเขตภาษาไทยถิ่นเหนือในบริเวณนี้ล้อมรอบด้วยเขตภาษาไทยถิ่นอีสาน ส่วนทางตอนเหนือเรื่อยมาทางตะวันตกก็ล้อมรอบไปด้วยเขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน ดังนั้นจึงอาจสันนิษฐานได้ว่าหมู่บ้านในบริเวณดังกล่าวอพยพมาจากบริเวณที่เป็นเขตภาษาไทยถิ่นเหนือ และคนในหมู่บ้านยังคงใช้ภาษาเดิมของตน คือ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ในการสื่อสาร

5.2.1.3 เขตภาษาไทยถิ่นอีสาน (เขต อ)

เขตภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นเขตภาษาที่ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานอย่างหนาแน่นและ เกาะกลุ่มเป็นบริเวณเดียวกัน เขตภาษาไทยถิ่นอีสานนี้ ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ที่กว้างมาก คือประมาณครึ่งหนึ่งของบริเวณรอยต่อที่นำมาศึกษา กล่าวคือ ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลจำนวน 51 จุด โดยเป็นจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานจำนวน 42 จุด ส่วนจุดเก็บข้อมูลอีก 9 จุด ซึ่งกระจายในบริเวณที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานนั้นมีจุดเก็บข้อมูลจำนวน 8 จุดที่ใช้ภาษาผสมที่มีภาษาไทยถิ่นอีสานรวมอยู่ด้วย และมีจุดเก็บข้อมูลอีก 1 จุด ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางล้วน ๆ

เขตภาษาไทยถิ่นอีสานครอบคลุมบริเวณพื้นที่ทางตะวันออกเรื่อยมาทางตอนใต้และเข้าไปจนถึงตอนกลางของบริเวณรอยต่อ โดยครอบคลุมพื้นที่ถึง 3 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ (ดูแผนที่ ภาพที่ 11 สัญลักษณ์) ดังนี้ เขต อ.เมืองได้แก่ พื้นที่ทั้งหมดของ ต.แสนตอ (หมู่ 2, 4 และ 7) พื้นที่ทั้งหมดของ ต.ถ้ำฉลอง (หมู่ 1 และ 2) พื้นที่ทั้งหมดของ ต.บ้านด่าน (หมู่ 2, 3 และ 4) พื้นที่บางส่วนของ ต.ผาจุก (หมู่ 3, 5, 7, 8) และพื้นที่ทั้งหมดของ ต.หาดงิ้ว (หมู่ 3, 5, 6 และ 9) เขต อ.ท่าปลาได้แก่ พื้นที่บางส่วนของ ต.ผาเลือด (หมู่ 1, 5, 10, 11, 12) เขต อ.น้ำปาด ได้แก่พื้นที่ทั้งหมดของ ต.น้ำไคร้ (หมู่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6) และพื้นที่ทั้งหมดของ ต.แสนตอ (หมู่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6) เขตกิ่ง อ.ทองแสนขัน ได้แก่ พื้นที่ทั้งหมดของ ต.น้ำผึ้ง (หมู่ 1 และ 5) พื้นที่ทั้งหมดของ ต.ผักขวาง (หมู่ 1, 2, 3, 5, 6, 7 และ 8) พื้นที่บางส่วนของ ต.บ่อทอง (หมู่ 1, 3, 5, 8, 9) และพื้นที่ทั้งหมดของ ต.ป่าค่าย (หมู่ 1, 4, 5 และ 6)

เขตภาษาไทยถิ่นอีสานนี้ถูกล้อมรอบด้วยเขตภาษาต่าง ๆ หลายเขต โดยถูกล้อมรอบตั้งแต่ทางตอนเหนือ เรื่อยลงมาถึงด้านตะวันตก ซึ่งได้แก่ เขตภาษาไทยถิ่นเหนือ (บริเวณที่ 1) เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน เขตภาษาไทยถิ่นกลาง เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน และเขตภาษาไทยถิ่นเหนือ (บริเวณที่ 2) ตามลำดับ

5.2.2 เขตภาษาที่มีการปะปนของภาษา

เขตภาษาที่มีการปะปนของภาษามี 4 เขต ดังนี้

5.2.2.1 เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทย

ถิ่นเหนือ (เขต ก และ น)

เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือเป็นเขตภาษาที่รวมเอาจุดเก็บข้อมูล 3 จุดที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือร่วมกันในลักษณะ **กน** คือ มีกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นกลางล้วนๆ และใช้ภาษาไทย

ถิ่นเหนือล้วนๆ ในจุดเก็บข้อมูล นอกจากนี้ยังได้รวมจุดเก็บข้อมูลอีก 3 จุดซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาลักษณะ ก.ข ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางล้วน ๆ 1 จุด และจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ ล้วน ๆ 2 จุด

เขตภาษานี้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ทางตะวันตกด้านบนของบริเวณรอยต่อ และถูกล้อมรอบด้วยเขตภาษาต่าง ๆ ทางตะวันออกและทางใต้ ซึ่งได้แก่เขตภาษาไทยถิ่นกลาง และเขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานตามลำดับ เขตภาษาดังกล่าวครอบคลุมบริเวณพื้นที่ของ 2 อำเภอคือ อ.เมืองและ อ.ลับแล (ดูแผนที่ภาพที่ 11 สัญลักษณ์ A) ดังนี้ เขต อ.เมือง ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของ ต.ท่าเสา (หมู่ 4, 5) และพื้นที่ทั้งหมดของ ต.บ้านเกาะ (หมู่ 1 และ 4) เขต อ.ลับแล ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของ ต.ทุ่งยั้ง (หมู่ 5)

5.2.2.2 เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน (เขต ก และ อ)

เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน ซึ่งเขตภาษานี้มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน 2 ลักษณะ

ลักษณะแรก ได้แก่ ลักษณะ ก.อ คือใช้ร่วมกันในลักษณะที่ไม่ใช้ภาษาผสมคือ มีกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นกลางล้วน ๆ และกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานล้วน ๆ ในจุดเก็บข้อมูลเดียวกัน

ลักษณะที่ 2 ได้แก่ ลักษณะ ก.อ คือใช้ร่วมกันในลักษณะภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน ในจุดเก็บข้อมูล

จากภาษาทั้ง 2 ลักษณะพบว่า ในเขตภาษานี้มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกันในลักษณะแรก มากกว่าลักษณะที่ 2

เขตภาษาดังกล่าวนี้นี้ ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ทางตะวันตกของบริเวณรอยต่อ ซึ่งมีพื้นที่ที่ค่อนข้างกว้างพอสมควร กล่าวคือ ประกอบด้วย จุดเก็บข้อมูลจำนวน 26 จุด โดยเป็นจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน 16 จุด ส่วนจุดเก็บข้อมูลอีก 10 จุด ซึ่งกระจายในบริเวณที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกันนั้น คือจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางล้วน ๆ 2 จุด จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือล้วน ๆ 1 จุด จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานล้วน ๆ 6 จุด และจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน 1 จุด เขตภาษานี้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ถึง 3 อำเภอ (ดูแผนที่ภาพที่ 11 สัญลักษณ์) ดังนี้เขต อ.ตรอน ได้แก่ พื้นที่ทั้งหมดของ ต.บ้านแก่ง (หมู่ 1, 2, 4, 5, 6 และ 8) และพื้นที่ทั้งหมดของ ต.วังแดง (หมู่ 1, 3, 4, 6, 7, 9 และ 12) เขต อ.ลับแล ได้แก่ พื้นที่เกือบทั้งหมดของ ต.ไผ่ล้อม (หมู่ 1, 2, 5) และพื้นที่เกือบทั้งหมดของ ต.ทุ่งยั้ง (หมู่ 1, 5, 6, 8, 9, 10) เขต อ.เมือง ได้แก่ พื้นที่เกือบทั้งหมดของ ต.หาดกรวด (หมู่ 4, 6, 8) และพื้นที่บางส่วนของ ต.วังกะพี้ (หมู่ 8)

เขตภาษานี้ถูกล้อมรอบด้วยเขตภาษาต่าง ๆ หลายเขต โดยทางตอนเหนือถูกล้อมรอบด้วยเขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ และเขตภาษาไทยถิ่นกลาง ด้านตะวันออกถูกล้อมรอบด้วยเขตภาษาไทยถิ่นอีสานและเขตภาษาไทยถิ่นเหนือบริเวณที่ 2

5.2.2.3 เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน (เขต น และ อ)

เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน ซึ่งเขตภาษานี้มีการใช้ภาษาไทย ถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน 2 ลักษณะ

ลักษณะแรก ได้แก่ ลักษณะ **น.อ** คือ ใช้ร่วมกันในลักษณะที่ไม่ใช่ภาษาผสมกันคือ มีกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือล้วนๆ และกลุ่มคนที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานล้วนๆ ในจุดเก็บข้อมูลเดียวกัน

ลักษณะที่ 2 ได้แก่ ลักษณะ **น.อ** คือ ใช้ร่วมกันในลักษณะ
ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือกับภาษาไทยถิ่นอีสาน

จากภาษาทั้ง 2 ลักษณะ พบว่า ในเขตภาษานี้มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทย
ถิ่นอีสานร่วมกันในลักษณะแรกมากกว่าลักษณะที่ 2

เขตภาษาดังกล่าว ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ทางตอนเหนือของบริเวณรอยต่อ ซึ่งมีพื้นที่ที่ไม่
กว้างมากนัก โดยเป็นเขตภาษาที่คั่นอยู่ระหว่างเขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง
ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน กับเขตภาษาไทยถิ่นอีสาน เขตภาษานี้ประกอบด้วย
จุดเก็บข้อมูล 15 จุด โดยเป็นจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน
7 จุด ส่วนจุดเก็บข้อมูลอีก 8 จุด ซึ่งกระจายในบริเวณที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษา
ไทยถิ่นอีสานร่วมกันคือ จุดเก็บที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือล้วน ๆ 5 จุด และจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษา
ไทยถิ่นอีสานล้วน ๆ 3 จุด เขตภาษานี้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ของ 2 อำเภอ คือ อ.เมือง
และ อ.ท่าปลา (ดูแผนที่ภาพที่ 11 ลักษณะ) ดังนี้ เขต อ.เมือง ได้แก่ พื้นที่บางส่วน
ของ ต.พาดู (หมู่ 1, 2) และพื้นที่ทั้งหมดของ ต.วังดิน (หมู่ 3 และ 6) เขต อ.ท่าปลา
ได้แก่ พื้นที่ทั้งหมดของ ต.ร่วมจิต (หมู่ 1, 3, 4, 5, 7 และ 8) พื้นที่ครึ่งหนึ่งของ ต.หาดลำ
(หมู่ 1) พื้นที่บางส่วนของ ต.พาลีอด (หมู่ 4, 8) และพื้นที่บางส่วนของ ต.ท่าปลา (หมู่ 5, 7)

5.2.2.4 เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่น เหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน (เขต ก น และ อ)

เขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่น
เหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูลที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษาร่วมกัน
ซึ่งเขตภาษานี้มีการใช้ภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ร่วมกัน เพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือ **ก, น, อ**
คือ ใช้ร่วมกันในลักษณะที่มีกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นกลางล้วนๆ มีกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือล้วนๆ
และมีกลุ่มคนใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานล้วน ๆ ในจุดเก็บข้อมูลเดียวกัน

เขตภาษาดังกล่าวครอบคลุมบริเวณพื้นที่เล็ก ๆ ทางตอนเหนือของบริเวณรอยต่อ โดยทางตอนใต้ของเขตภาษานี้มีอาณาเขตติดกับเขตภาษาที่มีการปะปนระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน เขตภาษานี้ประกอบด้วยจุดเก็บข้อมูล 4 จุด โดยเป็นจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกัน 2 จุด ส่วนจุดเก็บข้อมูลอีก 2 จุด เป็นจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือล้วน ๆ 1 จุด และจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกันอีก 1 จุด เขตภาษานี้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ของ 2 ตำบลใน อ.ท่าปลา (ดูแผนที่ภาพที่ 11 สัญลักษณ์) คือ บางส่วนของ ต.หาดล้า (หมู่ 5) และ บางส่วนของ ต.ท่าปลา (หมู่ 1, 2, 8)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในบทนี้สรุปได้ว่า จากภาษาทั้ง 45 ลักษณะที่ใช้ในระดับจุดเก็บข้อมูลนำมาจัดกลุ่มภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาแห่งนี้ได้ 7 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มภาษาที่ไม่มี การปะปนของภาษาและกลุ่มภาษาที่มีการปะปนของภาษา และสามารถนำมากำหนดเขตภาษาใน บริเวณรอยต่อของภาษาแห่งนี้ได้ 7 เขต โดยแบ่งเป็นเขตภาษาที่ไม่มี การปะปนของภาษา และเขตภาษาที่มีการปะปนของภาษา